

Sammanfattning av förbundets myndighetsarbete och miljö- och energistrategiska arbetet 2026 – Bilaga till delårsbokslut för Dalslands miljö- och energiförbund 2026

Status för den myndighetsrelaterade tillsynen

Myndighetsarbetet

Myndighetsarbetet har under våren påverkats av den kommande organisationsförändringen. Tid har ägnats åt olika interna processer kopplade till omorganisationen, vilket till viss del har skett på bekostnad av det ordinarie operativa arbetet. Under den kvarstående delen av året kommer förberedelserna inför övergången intensifieras ytterligare, vilket kan medföra att myndighetsarbete inte kan utföras i enlighet med tillsynsplanen.

Även i år har konsultstöd motsvarande 0,5 heltidstjänst anlitats för att kompensera resursbristen, ett stöd som kommer att vara på plats återstoden av året. I övrigt har personalsituationen varit stabil och inga betydande vakanser har uppstått.

Miljö- och lantbrukstillsyn

Inom miljö- och lantbrukstillsynen har det även i år varit nödvändigt att prioritera vissa ärenden som har krävt extra mycket resurser. Bland dessa kan nämnas ett komplicerat och långdraget ärende rörande hantering av förorenade massor samt ett flertal ärenden relaterade till avfallsbrottslig verksamhet. Prioriteringarna kan komma att medföra att delar av den planerade tillsynen av mindre verksamheter, så kallade U-anläggningar, behöver prioriteras bort. De omprioriteringar som har gjorts kan även komma att medföra minskade ekonomiska intäkter.

Hälsoskyddstillsyn

Den planerade tillsynen av hälsoskyddsverksamheter har genomförts i enlighet med tillsynsplanen.

Livsmedelskontroll

Den planerade livsmedelskontrollen förväntas genomföras i enlighet med tillsynsplanen.

Enskilda avlopp

Ett antal redan pågående tillsynsärenden har tagit mer tid än vad som kunde förutses när tillsynsplanen fastställdes. Dessa ärenden förväntas ta ytterligare tid i anspråk under hösten. Med anledning av detta kommer sannolikt färre tillsynsbesök att genomföras än planerat under året. Tillsynsbortfallet kommer sannolikt att medföra minskade ekonomiska intäkter.

Kansli & administration

Administrativa uppgifter har hanterats löpande. Kansliet utvecklar kontinuerligt handläggarsstödet genom uppdatering och utveckling av ärendesystemet Vision. Detta innefattar bl.a. en uppdatering av uppgifter för alla enskilda avloppsanordningar i ärendesystemet, i syfte att anpassa systemet till rapporteringskrav från Havs- och vattenmyndigheten. Kansliet utför nämndsekreterarrollen för både miljö- och energinämnden och direktionen.

Till följd av att en kanslist slutade under början av 2026 så har kansliet varit hårt belastat under året. Kansliet har även fått lägga tid för processer kopplade till omorganisationen. Vissa uppgifter som kansliet tidigare avlastade förbundets inspektörer har fått föras över till inspektörerna. Kansliets situation har också medfört att t.ex. arbetet med ny dokumenthanteringsplan inte kunnat färdigställas. Det är osäkert om en sådan hinner färdigställas innan årsskiftet.

Kansliet avlastar också organisationen genom att ta emot alla inkommande samtal till förbundets officiella telefonnummer. Kansliet tar även emot och hanterar all e-post som går till förbundets officiella e-postadress.

Kansliet har under året även arbetat med att förenkla och effektivisera fakturahanteringen.

Resultatindikatorer

Under 2025 togs ett antal resultatindikatorer fram för att göra det möjligt att följa verksamhetens utveckling över tid. Målsättningen med indikatorerna är att de ska spegla ekonomiska förutsättningar, personell kapacitet samt prestation. Indikatorerna redovisades i helårsbokslutet 2025 och kommer att redovisas i helårsbokslutet för 2026.

Insatser/aktiviteter i verksamhetsplan för det miljö- och energistrategiska arbetet 2026

GRUNDUPPDRAG	STATUS
Hantering remisser, enkäter, rapportering	Remisser och enkäter har hanterats löpande.
Kompetensstöd till ägarkommunerna	Förbundets strategier har utgjort ett kompetensstöd för kommunerna i samtliga aktiviteter i verksamhetsplanen. Därutöver hanteras diverse frågor från kommunerna löpande. Frågor rörande naturvård och markanvändning kommer in kontinuerligt, exempelvis hantering av invasiva arter, skötsel i reservat och naturområden, utveckling av grönytor och projektidéer. Förbundet har också anordnat en workshop för ägarkommunerna kring möjligheterna att reducera vildsvinsstammen och nyttja köttet i kommunernas kostverksamhet.
Kompetensstöd vid upphandlingar	Deltar i kommunernas gemensamma upphandlingsgrupp. Har hjälpt till med kravställning i samband med upphandling av renhållning, köks- och serveringsutrustning, retursystem för vårdrelaterat avtal samt hantverkstjänster. Förbundets medverkan i projektet GreenFleets har också inneburit ett kompetensstöd i upphandlingsfrågor
Kommunikationsinsatser	Regelbundna inlägg på DMEF:s hemsida och Facebook. EKR lägger ut regelbundna inlägg med energitema på förbundets hem- och facebookside, som kommunerna kan länka till. Under våren genomförde EKR i samarbete med Energimyndigheten en lokal och nationell kommunikationsinsats riktad till privatpersoner. Under våren har strategerna tagit fram ett presentationsmaterial som kan användas på APT i hela kommunorganisationen. Presentationsmaterialet heter "Prata om klimat och miljö på APT" och berör 6 temaområden- avfall, resor, inköp, textilier, el/energi och mat.
Stöd i styr- och ledningsarbete	Kontinuerlig dialog med kommunerna för att skapa mer aktivitet och bättre uppföljning av miljöfrågorna. Synpunkter/input har lämnats kring framtagande av samverkansavtal.
Medverkan i kommunala planprocesser	Arbetet med ny översiktsplan för Bengtsfors har initierats under första delåret och insatserna kan förväntas öka och pågå under resterande del av året och kommande år. Ett antal remisser om kommunala detaljplaner har hanterats under delåret.
Arbete utifrån fastställda kommunala styrdokument	Insatser utifrån styrdokumentet för invasiva arter har utförts, så som informationsinsatser, inventering och bekämpning. Förbundets insatser kring andra kommunala styrdokument (bl.a. klimatlöften, dagvattenstrategi, energiplanering, viltvårdsplan, kommunala åtaganden i åtgärdsprogrammet för miljömålen) redovisas under respektive aktivitet.
Åtgärder/uppföljning utifrån kommunernas energi- och klimatstrategier	Uppföljningen av den gemensamma energi- och klimatstrategin görs vid den årliga klimatuppföljningen.

REGIONALA ÅTGÄRDSPROGRAM	STATUS
Klimatlöften 2024-2026	
Klimatlöfte 1-årlig uppföljning av klimatarbetet	Data har samlats in under perioden och har börjat sammanställas. Tid för redovisning har börjat planeras in med kommunerna. Under våren har en miljöstrateg redovisat resultaten av uppföljningen av klimatlöftena och åtgärdsprogrammet för miljömålen i alla fyra kommuners KS (Mellerud 6/5, Bengtsfors 25/5, Färgelanda 10/6 och Dals-Ed 17/6).
Klimatlöfte 3-vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet	Under våren har vi ingått ett samarbete med U-turn som tillhandahåller ett klimatprogram som hjälper invånare att steg för steg minska sina konsumtionsbaserade utsläpp i vardagen. Verktyget ska testas under hösten 2026.
Klimatlöfte 5-vi minskar klimatutsläppen tillsammans med näringslivet	EKR har under perioden gjort 17 aktiviteter mot företag. EKR har bland annat varit med på näringslivsträffar och informerat om energieffektiviseringsstödet för företag samt gjort ett antal platsbesök. EKR har under denna period samarbetat med tillsynspersonal för att nå ut till fler företag.
Klimatlöfte 6-vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning	Samordnas med arbetet i LOVA-projekten.
Klimatlöfte 8-vi arbetar aktivt med vår energiplan	Underlag för energiplanen har sammanställts av arbetsgruppen i samverkan med kommunernas kontaktpersoner. Under perioden har en konsultfirma upphandlats. Konsultfirman har tagit fram en nulägesanalys och framtidsscenario för varje kommun. Strategerna har försett konsulterna med underlag. Regelbundna möten har hållits inom arbetsgruppen och med samordningsgruppen. Datum för energiplaneringsdagar har börjat bokas in med respektive kommun. Energiplaneringsdagarna är tänkta att hållas med politiken, för förankring och målsättning.
Klimatlöfte 9-vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling	Kommunerna tar årligen fram upphandlingsplaner. Utifrån upphandlingsplanerna identifieras de upphandlingar med miljö- och klimatpåverkan med hjälp av en miljöstrateg. Interregprojektet Greenfleets har bistått i arbetet att ta fram upphandlingar med störst klimatpåverkan.
Klimatlöfte 10-vi säkerställer kompetens och resurser för att upphandla med klimathänsyn	Samverkan sker mellan kommunernas upphandlare och miljöstrateg på DMEF. Upphandlarna bjuds in till relevanta utbildningar och webbseminarier. En miljöstrateg medverkar i Fyrbodals upphandlingsnätverk. Samordnas med arbetet inom Interregprojektet GreenFleets
Klimatlöfte 16-våra nya personbilar körs på förnybar el, biogas eller vätgas	Strategerna har följt upp redovisningen av CVD-direktivet för medlemskommunerna. Direktivet uppfylldes helt av Bengtsfors. Alla kommunerna har nu börjat ställa krav på viss andel elbilar vid inköp/leasing, vilket innebär att alla kommuner har minst en eller flera elbilar i sin fordonsflotta. Se även under fordonsgrupp (Intern samverkan)

Klimatlöfte 17-vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal	Upphandlingsgrupp och miljöstrateg arbetar aktivt för att få in miljö- och klimatkrav i upphandlingar. Får även hjälp av projektet Greenfleets. Miljö- och klimatkrav ställs alltid när transporter upphandlas och i stor del av andra upphandlingar. Har arbetat med transportkravställningar i upphandlingar som berör renhållning, köks- och serveringsutrustning och hantverkstjänster under 2026.
Klimatlöfte 25-vi använder cirkulära möbler	(KH) (AS) Fortsatt test och spridning av återbruksplattformen CC-build pågår. Tillsammans med Fyrbodals kommunalförbund och övriga Fyrbodals kommuner håller strategerna på att få till en gemensam plattform för både cirkulära möbler och byggmaterial, med Fyrbodals kommunalförbund som huvudman. Det är en plattform som inte bara kan användas inom specifik kommun, utan anslutna kommuner kan dela varor mellan varandra om de vill. Sedan 2 år tillbaka används möbelpattformen Sajkla i Bengtsfors. En miljöstrateg samarbetar med Bengtsfors AI-enhet för att få ytterligare utväxling i plattformen. Under våren har dialog genomförts med rektorerna i Bengtsfors kommun hur man i större utsträckning kan återbruka skolmöbler.
Övriga klimatlöften som fastställts av minst tre kommuner (klimatlöfte 11, 21, 22, 23 och 28)	Klimatlöfte 21 – Ett möte med kostcheferna har genomförts under våren för att få en samsyn kring hur kommunerna följer upp matsvinnet i skola, förskola och äldreomsorgen. Klimatlöfte 23 – Under våren har 2 möten genomförts med de kommuner som ingår i samma IT-organisation som Mellerud (Uddevalle, Munkedal, Lysekil, Sotenäs) för att sprida bra arbetssätt kring återbruk av elektronik.
Åtgärdsprogrammet för miljömålen 2022-2026	Den årliga rapporteringen till länsstyrelsen sköts av miljöstrategerna. De åtaganden som DMEF är ansvariga för ingår i det löpande miljöstrategiska arbetet. Under våren har en miljöstrateg redovisat resultaten av uppföljningen av klimatlöftena och åtgärdsprogrammet för miljömålen i alla fyra kommuners KS (Mellerud 6/5, Bengtsfors 25/5, Färgelanda 10/6 och Dals-Ed 17/6).
Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027	Arbete under delåret som kopplar an till Vattenmyndighetens ÅP för vatten, utgörs i huvudsak av dagvattenplanering tillsammans med ägarkommunerna.
PROJEKTVERKSAMHET SAMT PROCESSER FINANSIERADE MED EXTERNA MEDEL	STATUS
Energi- och klimatrådgivning	Energi- och klimatrådgivning sker enligt plan till rådgivningens målgrupper. Utöver ordinarie rådgivning har EKR deltagit vid en fastighetsmessa samt en näringslivsträff. Planering för tre finansieringsseminarier, för företag, håller på att planeras tillsammans med Chalmers Industriteknik.
Green Fleets	Projektet fortgår med bl.a. månadswebbinarier som kommunernas tjänstepersoner bjuds in till. Under våren fick kommunerna möjlighet att delta i en "Nudging"-insats för att öka andelen cykelresor i tjänsten. Åmåls kommun var den kommun som nappade på erbjudandet då de har många som tar bil mellan de olika, centralt belägna kommunkontoren. I insatsen gjordes en inventering av befintlig cykelpool och intervjuer med anställda. Nu planeras för en testperiod och en prova på dag i september. Vi planerar även för en avslutande partnerträff för alla deltagande parter, som kommer att hållas här i Dalsland. Under våren och sommaren har vi även skrivit fram en ansökan om ett nytt

	projekt "GreenFleets Next", som är en fortsättning på det nuvarande projektet, då vi sett att det finns mer behov av hjälp och stöd ute i kommunerna. Det projektet pågår fr.o.m. januari 2027 till juli 2029.
Förstudie Biosfärsområde Dalsland	Projektet har fått fortsatta projektmedel från Fyrbodal under 2026. Målet är att färdigställa en förstudie som utreder möjligheterna för Dalsland att utnämnas till ett UNESCO-biosfärområde. Under 2026 kommer totalt fem workshops runt om i landskapet att arrangeras för att samla in åsikter och idéer kring biosfärområde Dalsland. I våras genomfördes två workshops – 27 maj i Färgelanda och 3 juni i Edsleskog.
LOVA Dalboslätten	Ett komplex om två fosfordammar har anlagts hos en markägare och en våtmark (3,2 ha) håller på att färdigställas hos en markägare. Totalt har 6 fosfordammar, en våtmark anlagts och 40 ha åkermark strukturerats inom LEVA – Minskad övergödning på Dalboslätten. Utöver dessa pågår planering och handläggning för 11 åtgärder. Fortsatt god relation och dialog med markägare och lantbrukare.
LOVA Örekilsälven	Anmälningar om vattenverksamhet för planerade åtgärder har blivit godkända. Ansökan om medel för att utföra planerade åtgärder har gått in till Länsstyrelsen sen vår/tidig sommar, svar inväntas. Det är fortsatt god relation med markavttningsföretaget.
LOVA Kolungensjöarna	Provtagning har genomförts enligt plan, fem gånger t o m Juli. En teoretisk beräkning av, samt rapport om, fosfor- och föroreningsbelastning från dagvatten från Dals Rostock har tagits fram.
Samskapande framtidslandskap	Miljökontorets strategier har deltagit i uppstartsmöte samt i de workshops, dialoger och exkursioner som hittills hållits i projektet.
INTERN OCH EXTERN SAMVERKAN	STATUS
Intern samverkan	
Hållbarhetsgrupper	Strategerna deltar vid Melleruds- och Bengtsfors kommuns hållbarhetsgruppsmöten. Ett forum där alla enheter diskuterar hur man arbetar utifrån kommunens åtaganden gällande miljö-, klimat- och hållbarhet. Det har även startats upp en mindre hållbarhetsgrupp i Färgelanda men pga. personalomsättningar har det varit svårt att skapa kontinuitet i gruppen.
Fordonsgrupp	Fordonsgruppen har haft två teamsmöten under våren. Fyrbodals kommunalförbund deltar också på dessa möten. Kommunerna stöttar varandra och delar med sig av sina erfarenheter. I gruppen behandlas frågor bla. gällande CVD-direktivet, upphandlingsfrågor och den pågående fordonsomställningen kopplat till krisberedskap och laddinfrastruktur.
Energiplanering	DMEK samverkar med medlemskommunerna, Vänersborgs och Åmåls kommuner VGR, Energikontor Väst, Fyrbodals kommunalförbund och Länsstyrelsen, inom en samverkansgrupp som har möten en gång per månad. Se även under Klimatlöfte 8, samt aktiviteten energiplan.
Naturvårdsgrupp	Möten hålls fyra gånger per år där naturvårdsrelaterade frågor och frågor kring markanvändning tas upp och diskuteras. Detta år har insatser utförts utifrån de styrdokument om invasiva växter som togs fram och antogs 2025. Dessa insatser planeras och följs upp på mötena för naturvårdsgruppen. Samt så har planering för skötsel i reservat och utveckling av grönområden utförts på mötena. Det man diskuterat vid mötena har sedan utförts i praktiken. På mötena upplyser man även om naturvårdsrelaterade projektmedel, vilket i år resulterat i att man ansökt och erhållit totalt 192 000 kr för upprustning av vandringsleder.
Fastighetsgrupp	Fastighetsgruppen hade ett möte i Dals-Ed där bland annat Melleruds energikonsult var inbjuden att prata om hur kommunerna kan komma i gång med sitt energieffektiviseringsarbete. Kommande möte i höst är inplanerat i Färgelanda kommun.

VA-planering	Tid avsatt för VA-relaterat arbete har under perioden i huvudsak lagts på arbetet med dagvatten, se aktiviteten åtgärdsplan dagvattenhantering nedan.
Miljöforum	Det inplanerade miljöforumet i april ställdes in av kommunerna då de var fullt upptagna med arbetet kring kapacitetsanalyser
Samverkan upphandlare, kostchefer	En miljöstrateg deltar i kommunernas upphandlingsnätverk som har möten varje månad, Ett möte med kostcheferna har genomförts under våren för att få en samsyn kring hur kommunerna följer upp matsvinnet i skola, förskola och äldreomsorgen.
Extern samverkan	
Kommunnätverket för hållbar utveckling	Förbundets strategier medverkar i strateginätverk inom regionen (miljöstrategigrupp och naturvårdsgrupp). Både fysiska träffar och digitala träffar genomförs under året.
Miljöstrategiskt nätverk Fyrbodal	Förbundets strategier medverkar i miljöstrateginätverk inom Fyrbodal. Både fysiska träffar och digitala träffar genomförs under året.
Medverkan i vattenråd	Medverkan sker aktivt i vattenråden Gullmarn, Dalbergså/Holmsån och Dalslands Kanals vattenråd/vattenvårdsförbund. Enningdalsälvens vattenråd är under ny uppstart, medverkan har skett i inledande möten. De kommuner som ingår i Enningdalsälven (Dals-Ed inom DMEF) kommer fatta beslut om medverkan under hösten.
Projektsamverkan	Förbundets medverkan i projekt framgår av redovisningen över varje projekt ovan. Förbundets projektsamverkan med andra aktörer utvecklas kontinuerligt. Exempelvis så medför projektet; <i>Samskapande framtidslandskap</i> att samverkan utvecklats med ytterligare aktörer, t.ex. Göteborgs universitet, IVL och Wexus samt att ytterligare aktör för finansiering av projekt (Formas) tillkommit. Förstudien kring Biosfärsområde Dalsland innebär att bl.a. civilsamhället i Dalsland involverats i utvecklingsfrågor för landskapet.
STYRDOKUMENT OCH STÖDJANDE DOKUMENT	STATUS
Åtgärdsplan dagvattenhantering	Dagvattenstrategin har antagits av samtliga kommuner förutom Färgelanda (Färgelanda har valt att inte vara med i arbetet) under hösten och början av 2026. Under första halvåret av 2026 har arbetet med en handbok, som tydliggör kommunernas arbete med dagvattenfrågor, påbörjats.
Energiplan	En konsult har upphandlats under perioden som har jobbat med att ta fram underlag för kommunernas energiplaner. Regelbundna avstämningsmöten har hållits med kommunerna och kommande workshopar i kommunerna har börjat planeras in. Historisk energistatistik har samlats in och sammanställts som ett underlag för nulägesanalyserna i kommunernas energiplaner. Se även redovisning av aktiviteten klimtalöfte 8 ovan.
Viltvårdsplan	Under våren har miljöstrategerna hjälpt Dals-Ed att ta fram ett utkast till en viltvårdsplan.
ÖP-arbete Bengtsfors och Färgelanda	Arbetet med ny översiktsplan för Bengtsfors har initierats under första delåret och insatserna kan förväntas öka och pågå under resterande del av året och kommande år. Färgelanda har inte påbörjat något ÖP-arbete än.